29 mart
01 nisan
2018

ÇOMİDER

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ

TED ÜNİVERSİTESİ

ICECI2018

"Erken Çocuklukta Müdahale Alanında
Güncel Araştırmalar ve Yenilikçi Uygulamalar"

2. ULUSLARARASI Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi

KONGRE KATILIM BELGESİ

Cem Tümlü

29 Mart - 01 Nisan tarihlerinde düzenlenen
2. Uluslararası Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi'ne katılmıştır.

Prof.Dr. İbrahim H. DİKEN
BAŞKAN, ICECI 2018

ICECI2018

II. Uluslararası Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi

"Erken Çocuklukta Müdahale Alanında Güncel Araştırmalar ve Yenilikçi Uygulamalar"

29 Mart – 01 Nisan 2018
Antalya, Türkiye

ÖZET KİTAPÇIĞI

Bu kitap içerisinde yer alan Uluslararası Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi özetleri yazarlar tarafından gönderilmiş olup yazarlar özetlerinin içeriğinden ve çalışmalarında bulunan materyallerden telif hakkı ve hukuki konular bakımından kendileri sorumludurlar.

Uluslararası Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi
–
ICECI2018

ICECI2018

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Kurullar 4

Düzenleme Kurulu 5

Dizin 6

Davetli Konuşmacılar 7

Çalıştaylar 12

Paneller Ve Özel Oturumlar 26

Sözlü Bildiriler 32

Poster Bildiriler 270

KURULLAR

Onursal Başkanlar

Prof. Dr. Tamer YILMAZ, Rektör
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Tarımcılar, Rektör
TED Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim H. DİKEN, Başkan
EÇOMDER Başkanı

Prof. Dr. Michael GURALNICK, Başkan
ISEI Başkanı

Bilim Kurulu

Prof. Dr. İbrahim H. DİKEN, Anadolu Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Uğur SAK, Anadolu Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Yaşar ÖZBAY, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, , TÜRKİYE
Prof. Dr. Sinan OLKUN, TED Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Michael GURALNICK, University of Washington, USA
Prof. Dr. Rune SIMEONSSON, The University of North Carolina at Chapel Hill, USA
Prof. Dr. Toni LINDER, USA
Prof. Dr. Manfred PRETIS, Medical School of Hamburg, GERMANY
Prof. Dr. Tevhide KARGIN, Ankara Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Funda ACARLAR, Ankara Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Özlem DİKEN, Anadolu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Mehmet YANARDAĞ, Anadolu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Senem BAŞGÜL, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Zsuzsa F. Lassú Eötvös Loránd University, Faculty of Primary and Pre-school Education, MACARİSTAN
Yard. Doç. Dr. Latife ÖZAYDIN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, TÜRKİYE
Yard. Doç. Dr. Nilay KAYHAN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, TÜRKİYE
Yard. Doç. Dr. Veysel AKSOY, Anadolu Üniversitesi, TÜRKİYE
Yard. Doç. Dr. Elif KARSLI, TED Üniversitesi, TÜRKİYE
Yard. Doç. Dr. Avsar ARDIÇ, Ege Üniversitesi, TÜRKİYE
Yard. Doç. Dr. Aydın BAL, The University of Wisconsin at Madison, USA

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. İbrahim H. DİKEN (Başkan)
Doç. Dr. Mehmet YANARDAĞ (Başkan Yard.)
Arş. Gör. Ahmet Turan ACUNGİL (Kongre Sekreteryası)

Doç. Dr. Özlem DİKEN
Yrd. Doç. Dr. Emre ÜNLÜ
Yrd. Doç. Dr. Veysel AKSOY
Arş. Gör. Düriye Merve TUNA
Arş. Gör. Gözde TOMRİS
Arş. Gör. Seçil ÇELİK
Arş. Gör. Tezcan ÇAVUŞOĞLU
Arş. Gör. Uğur Onur GÜNDEN
Arş. Gör. Hülya Ceren TUTUK
Arş. Gör. Ahmet İlkhan YETKİN
Öğr. Gör. Ali KAYMAK
Öğr. Gör. Gökhan İNCE

ORGANIZATION OF THE CONFERENCE
II. International Congress on Early Childhood Intervention is being organized Turkish Association on Early Childhood Intervention (EÇOMDER) & Hasan Kalyoncu University & TED University

Bildiri No: 3

31 MART 2018	
Saat: 14:15 - 15:30	Salon C

Engelli Çocuğu Kabullenme: Annelerle Nitel Bir Çalışma

Cem Tümlü, Ramazan Akdoğan

Ailenin bir üyesinin "engelli" olarak tanılanması, sadece tanıyı alanı değil bir bütün olarak tüm aileyi etkilemektedir. Özellikle ebeveynler tanıdan sonra, daha önce karşılaşmadıkları bir durumla yüzleşmekte ve yaşamlarında keskin değişimler meydana gelebilmektedir. Bu değişimler nedeniyle ebeveynlerin psikolojik zorlanmalar yaşadıkları da bilinmektedir. Yas Modeline göre ebeveynler engelli bir çocuğun doğumuyla birlikte sırasıyla; inkâr, kızgınlık ve öfke, pazarlık, depresyon ve kabullenme aşamalarından geçmektedirler. Bu yaklaşımda kabul aşamasına gelmiş bir ebeveynin söz konusu süreci sağlıklı bir biçimde tamamladığı varsayılmaktadır. Süreğen Yas Modeli ise engelli çocuğun varlığı ve engelinden ötürü yarattığı zorlukların sürekliliğinden hareketle neredeyse hiçbir ebeveynin kabullenme aşamasına gelemediğini ileri sürmektedir. Öte yandan her iki yaklaşımı destekleyen araştırma bulgularının da olduğu söylenebilir. Bu noktada ebeveynler arasında kabullenmeye ilişkin farklılığa neden olan faktörlerin neler olduğu sorusu akla gelmektedir. Araştırmalar psikolojik uyum düzeyi yüksek olan engelli çocuk ebeveynlerinin depresyon, kaygı ve stres gibi psikolojik belirti düzeylerinin de düşük olduğunu; yaşam kalitesi, yaşam doyumu, evlilik doyumu, öznel iyi oluş ve benlik saygısının ise yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu ebeveynler, yaşamlarında farklı rolleri olduğunun farkında ve kendi ihtiyaçlarına cevap verebilecek noktada davranışlar sergileyebilmektedirler. Bu durum kabullenmenin birçok psikolojik değişkenle ilişkili olduğunu göstermektedir. Hem çocuğunu engeliyle birlikte hem de kendisini engelli bir çocuğun ebeveyni olarak kabul eden bireyler, hem kendine ve çocuğuna hem de çevresine yönelik özenli ve sevecen bir tutum içerisinde olmakta; yetersizliklerine ve başarısızlıklarına karşı sabırlı ve anlayışlı davranış örüntüleri sergileyebilmekte; olumsuz deneyimlerini insan yaşamının olağan bir süreci olarak yorumlayabilmektedirler. Ancak kendini ve engelli çocuğunu kabul etmekte zorlanan kimi ebeveynler, "çocuğumu kabullendim" demelerine karşın; bu ifadeyle çelişir biçimde, engelli çocuklarından ötürü sosyal ortamlardan kendilerini soyutlamakta, yakın çevresine çocuğu hakkında bilgi vermekten kaçınmakta ve kendine zaman ayırma konusunda isteksiz olabilmektedirler. Bu çalışmada, annelerin "engelli çocuklarını ve kendilerini engelli bir çocuk ebeveyni olarak kabullenme" konusundaki görüşlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Elde edilen verilerin bu kitleye psikolojik danışma hizmeti verecek uzmanlara yardımcı olacağı umulmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma modellerinden durum çalışması deseni çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmaya Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsünde eğitim alan 20 otizm ve 12 down sendromlu çocuk annesi (n=32) katılmıştır. Annelerin 10'u ilkokul, 12'si lise, 10'u üniversite mezunudur. Yaşları 29 ile 46 arası değişmektedir (ort.=34.8, ss=4.11). Bu çalışmada veriler yarı yapılandırılmış odak grup görüşmeleri ve bireysel görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Bu doğrultuda dört odak grup görüşmesi ve 6 bireysel görüşme yapılmıştır. Veriler araştırma deseninin gerektirdiği tüm koşullar göz önüne alınarak toplanmış ve bu doğrultuda analiz edilmiştir. Analizlerde annelerin kabullenmeye ilişkin görüşleri "kişisel", "sosyal" ve "ailesel" olmak üzere üç tema altında değerlendirilmiştir. Kabullenmenin kişisel boyutu altında zaman yaratma sıkıntısı, gelecek kaygısı ve korku; sosyal boyutu altında damgalanma, dışlanma ve yalnızlık; ailesel

boyutu altında ise destek eksikliği, eş sorunları ve engelli çocuğu yaşamın merkezine koyma alt temaları ortaya çıkmıştır. Annelerin engelli çocuklarını ve kendilerini birer engelli çocuk ebeveyni olarak kabullenmesini etkileyen "kişisel", "sosyal" ve "ailesel" faktörler bulunmaktadır. Bu nedenle kabullenme veya kabullenmeme durumu da bu üç boyutla ilişkili olarak ortaya çıkmaktadır. Birbiriyle ilişkili olan bu faktörlerden herhangi biriyle ilgili yaşanan sorunlar kabul sürecini zorlaştıracaktır.